

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKA2025/56-75

Ulloq 7. Oktober 2025

Nivi Heilmann Efraimsen

Naalakkersuisut Qaqortumi GUX-imi timersornermut sammivilimmik pilersitsinissami neqerooruteqarnissamilu pitsaaqutit ajoqutillu nalilersorneqarnerannik imalimmik nassuiaasioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nassuiaammi ersersinneqassapput taamatut isummernermi aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai. Nassuiaat Inatsisartunut agguanneqareersimassaaq 1. januar 2027 nallertinnagu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Karen Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit)

Aamma

Naalakkersuisut Ilulissani GUX-imik tassungalu atatillugu ilinniartut inaannik kingusinnerpaamik ukioq 2027 naatinnagu pilersitsinissaannut peqquneqarnissaannik Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens NapãtôK', Naleraq)

Oqaaseqaat imm. 56

Inuit Ataqatigiinniit tamakkiisumik ilinniartitaanerup isiginiarnissaa pingaartitarilluinnarparput. Meeraaqqerivimmiit inuussutissarsiutigalugu ilinniarfeqarfinnut taamatullu suliffeqarfinnut suut tamarmik ataqatigiipput.

Inuiaqatigiit inuit ikittunnguunerput tamatta ilisimavarput, inuiattullu immitsinnut tamaavitta atorfissaqartilluta. Meeqqat atuarfianiit ingerlariaqqiffiit inuup piginnaassani soqutigisanilu aallaavigalugit ingerlariaqqiffigisarpai, ullumikkullu inuusuttuaqqat amerlavallaartut ingerlariaqqinneq ajortut kisitsit takutippaat. Tamannalu Inuit Ataqatigiinniit ilorraap tungaanut saatinnissaa tamaviaarluta suleqataaffigalugulu siunnerfissanik tikkuussisarluta. Isumaqarpugullu ilinniarfeqarfinnik pilersitsiortornitsinni inerisaannitsinnilu nunarput tamakkerlugu isiginiarnissaa pingaartorujussuusoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Minnerunngitsumillu aningaasaqarnitta ullumikkut inissimatillugu sakkortuumik pingaarnersiuisariaqavilluta. Qiviartariaqarluinnakkatta nalilersuutigisassattalu ilagivaattaaq siunissami ineriartornitsinnilu suut ilinniarfiit pisariaqartivinnerlutigit.

Ullumikkut nunatsinni sisamanik GUX-inik ilinniarfeqarpugut, tallimaattullu taasinnaavarput NGK Nunat Avannarliit Ilinniarnertuunngorniarfiat. Taakkulu tamarmik assigiinngitsunik sammivilinnik ingerlataqarput, asserssutigalugu taasinnaavarput Nuummi GUX timersornermut sammivilimmik ukiuni sisamani atuarfiusarmik ingerlatsivoq. Kisitsinillu Naatsersueqqissaartarfiup kisitsisaataani takusinnaavarput ukioq 2024-imi GUX-imi timersornermut sammivilimmi ilinnialersut 24-iusimasut. Taamatuttaarlu ukiuni kingullerni qulini GUX-ini ilinnialertartut annikitsumik ikiliartortut.

Oqaluuserisassami nr. 56-imi siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut nassuiaasiussasut uunga pineqartumut; Qaqortumi GUX-imi timersornermut sammivilimmik pilersitsinissami neqerooruteqarnissamilu pitsaaqutit ajoqutillu nalilersorneqarnerannik imalimmik nassuiaasioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut suliaqassasut. Nassuiaammi ersersinneqassasut taamatut isummernermi aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai. Nassuiaallu Inatsisartunut agguanneqareersimassaaq 1. januar 2027 nallertinnagu.

Inuit Ataqtiginniit pingaartipparput ullumikkut pingaarnersiuiulluinnarluta isumatusaarlutalu ingerlatsissasugut. Naak paasisinnaagaluarlutigu ajunnginnerpaamik isumaqartoqarluni periarfissiinissamik siunertalimmik suliniuteqartoqartoq. Pigisagut periarfissaasut isumaqarpugut ullumikkut naammattut, taamaattumillu inuiaqtiginni ilinniarfissat amigaatigisagut pisariaqartitagullu pingaarnersiuinissami salliunneqartariaqartut.

Inuit Ataqtiginniit isumaqarpugut massakkut amigaatigilluinnaripput inuusuttut ingerlariaqqinneq ajortut ingerlariaqqiffissaannik piaartumik pilersitsisariaqartugut. Ullumikkut inuusuttuaqqat inuusuttullu 3000-it missaaniittut sulerinatik angerlarsimapput, taakkununga tulluartunik ilinniarfinnik pilersitsinitsigut ikilisarussuppagut.

Nuummi timersornermik tunngavilimmik ilinniarfeqareeratta naalakkersuisoqtiginnissamullu isumaqtigiiissut tunngavingalugu siunnersuut itingartipparput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Oqaaseqaat imm. 75

Siunnersuut saqqummiunneqartoq suliarilluarneqarsimavoq isumaliutigilluarneqarsimallunilu. Siunertaa tunngavimmigut isumaqatiginarpoq.

Siunnersuuteqartup ilinniarfiup qanoq aaqqissuusaanissaanut imarisassaanillu ammasumik naaperiaaneranik imaqarpoq.

Inuit Ataqtigiiit ilinniarfiit pioreersut illutamikkut ilinniartitaanerullu aaqqissorneqarnermikkut atorluarneqarnissaat pingaartippaat. Siunnersuut aningaasartuuteqarfiussaaq, taamaammallu isumatusaartumik tamanit suleqataaffigineqassasoq isumaqarpugut. Matumani kommune aamma Naalakkersuisut suleqatigiilluarnissaat pisariaqarpoq.

Naalakkersuisut par. 37 (nr.070) akissuttaanni allassimavoq Naalakkersuisut suliamik aallartitsisimasut. Naalakkersuisoqatigiinnissamut isumaqatigiissut tunngavingalugu suliaq maanna ingerlanneqartoq.

Tamanna tunngavingalugu Naalakkersuisut allannguutissatut siunnesuutaat ilalerlugu siunnersuutip aappassaaneerneqannginnermini Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa innersuupparput.